



Abbaye Saint-Joseph de Clairval

F – 21150 Flavigny-sur-Ozerain

Molt Estimat amic de l'Abadia de Sant Josep,

**L** *A mort dels sants és preciosa als ulls del Senyor (Salm 115, 15).*

És el dia 31 de desembre de 1640. A la casa parroquial de La Louvesc, un poblet de la muntanya del Vivarais (França), sant Joan Francesc Regis, sacerdot de la Companyia de JESÚS està malalt, esgotat de cansament i per la malaltia. Vetlla, al seu costat, un pare jesuïta. És mitjanit. El sant, amb plena lucidesa diu, a qui l'acompanya, que es troba molt malalt, i poc després afegeix: «Ah, germà meu! Estic contemplant nostre Senyor i la Verge, que m'obren el Paradís». I recordant les paraules de JESÚS a la Creu diu: *Pare, a les teves mans encomano el meu esperit (Lc 23, 46)*. I dit això la seva ànima vola al cel.

És una mort edificant. Una mort que també és motiu de gran alegria. Perquè, si ho mirem amb els ulls de la fe, sabem que l'ànima de tota persona, quan dona aquest pas cap a l'eternitat, té la seva recompensa. Sense la fe, la mort és, sens dubte, un enigma. Però, tan per aquell que té fe com per qui no en té, ningú pot evitar la pregunta crucial: què succeeix després de la mort?

Per a un materialista, la mort ens redueix al “no-res”. No obstant, nosaltres podem observar que l'home és un ser que pensa, desitja i estima, pot concebre idees, pot dur a terme raonaments i ensems posseeix la llibertat. Són coses espirituals, que procedeixen d'un principi espiritual. A aquest principi en diem l'ànima. És un principi que, al no ser material, no pot finir. Pel seu mateix caràcter d'espiritual, l'ànima és immortal. A més a més, i ho podem dir per pròpia experiència, tots sentim el desig d'una perfecta felicitat. Els sentiments de tota persona en són testimoni d'això. El mateix Robespierre va escriure: «El poble francès creu en la immortalitat de l'ànima». I també Voltaire, enemic aferrissat del cristianisme, va manifestar que el materialisme era «la més gran de les absurditats, la bogeria més gran que mai ha entrat en l'esperit de l'home».

### **Un cicle que no torna a començar**

Tenim altres falses respostes a aquesta pregunta que hem formulat: què hi trobem després de la mort?. Una de les que més se'n parla, és sobre la teoria de la reencarnació. Els defensors d'aquesta teoria afirmen que, després de la mort, l'ànima humana s'encarna de

nou en un altre cos. És una creença assumida per moltes persones i en molts pobles. En l'Índia (hinduisme i budisme) és un dogma que domina tota la religió i el conjunt del pensament. Creuen en un cicle de renaixements que, per a ells, va unit al tema de la culpa i de la expiació matemàtica; es tracta d'un càstig o auto-maledicció. Ben al contrari en les nostres societats occidentals, sensibilitzades per la cultura cristiana... Aquí, la mateixa creença en la reencarnació es proposa d'una manera positiva: permetria a l'home poder realitzar totes les seves aspiracions de felicitat, que no queden satisfetes amb una sola existència. Cada nova existència es considera com un nou mitjà de redimir els pecats i els errors comesos durant la vida.

Aquesta idea, ha nascut de la reflexió filosòfica en el món pagà, i no té res a veure amb la Revelació judeocristiana, ni amb la tradició de l'Església. De la fe cristiana es diferencia principalment en tres punts:

– Primer: S'oposa a la redempció de l'home realitzada per JESÚS, el Salvador. En efecte, es tracta d'una teoria fonamentalment “autoredemptora” o d’“autorealització”. A primera vista sembla molt indulgent amb les debilitats humanes, però en realitat porta en sí, una duresa inhumana. Resulta que fa recaure sobre el mateix home tot el pes de l'alliberament que, de fet, solament pot rebre de Déu. L'home, ha d'aconseguir la perfecció únicament per si mateix, mitjançant les diferents reencarnacions. Però, ¿qui podrà assegurar mai, en aquest cas, que en una pròxima reencarnació obtindrà un millor resultat que en l'anterior? És tot el contrari del cristianisme: per a nosaltres, només de Déu ens ve la perfecció. *En JESUCRIST tenim, per la*

seva sang, la redempció, l'alliberament del mal segons la riquesa de la seva gràcia (Ef 1, 7). La unió amb Déu i la vida en Déu, mai poden ser obra de l'home. És un do gratuït que Déu proposa i ofereix a cadascú. La nostra salvació eterna no depèn de la durada de la nostra vida, sinó únicament de l'acollida que nosaltres fem a l'amor de Crist.

– Segon: Els partidaris de la reencarnació no admeten l'ensenyament de l'Església sobre el judici particular. L'Església ensenya que «la mort posa fi a la vida de l'home com a temps obert a l'acolliment o al refús de la gràcia divina manifestada en el Crist [...]. Des de la seva mort, cada home rep en la seva ànima immortal la retribució eterna en un judici particular que refereix la seva vida al Crist, sia a través d'una purificació (purgatori), sia per entrar immediatament a la felicitat del cel, sia per condemnar-se immediatament per sempre» (*Catecisme de l'Església Catòlica*, 1021, 1022).

– I finalment, tercer: La teoria de la reencarnació, es diferencia fonamentalment de l'ensenyament de l'Església sobre la resurrecció dels cossos, que tindrà lloc al final del temps amb el judici universal. L'Església «creu i confessa fermament que el dia del judici tots els homes compareixeran amb el seu propi cos davant el tribunal del Crist per donar compte dels seus propis actes» (*CEC*, 1059). Aquest judici universal al fi dels temps no canviarà el veredicte emès en el judici particular en el moment de la mort; el seu objectiu serà restablir la justícia social, perquè els nostres actes, bons o dolents, tenen una repercussió constructiva o destructora sobre el nostre proïsme. En ocasions, aquesta influència perdura, inclòs, després de la mort per les obres que queden en aquest món. Al final del temps, la virtut serà premiada i el mal serà castigat davant de tots els homes. Es farà justícia també amb els cossos ressuscitats per la seva participació en el bé o en el mal. Llavors apareixerà amb tota claredat la saviesa divina per la seva intervenció en la història de la humanitat.

### **Una suprema misericòrdia**

L'Església, com a dipositària de l'ensenyament de JESUCRIST Fill de Déu, ens dona tota la llum sobre la mort i sobre les realitats del més enllà. Seguint la tradició, el Concili Vaticà II parla de l'«únic camí de la vida terrenal» (*Lumen gentium*, 48). Segons això, per a cada persona, és decisiu el moment de la mort.

Qui mor en l'amistat de Déu, purificat plenament dels seus pecats, entra immediatament en la glòria del cel. El cel és, precisament, l'estat suprem i definitiu de felicitat i, per tant, la realització de les més profundes aspiracions de l'home. Allí viuen per sempre els

benaurats. I són semblants a Déu perquè el veuen cara a cara.

Pel contrari, si algú mor en pecat mortal rebutjant l'amor de Déu, la seva ànima és castigada a l'infern immediatament (cf. *CEC*, 1035) i la mort la perpetua en el mateix estat de rebel·lió contra Déu que tenia al morir. Santa Catalina de Gènova deia, referint-se a això, el següent: «Les ànimes a l'infern, per haver deixat aquest món amb la voluntat de mal, segueixen en aquest pecat. I mai els és esborrat, perquè ja no estan en condicions de canviar la seva voluntat; el moment de la mort deixa l'ànima en aquest mateix estat per sempre» (*Tractat del purgatori*, cap. 4).

Alguns, moren en gràcia i amistat de Déu, però imperfectament purificats. Aquests, «tot i tenir la salvació eterna assegurada, sofreixen una purificació després de la mort, a fi d'obtenir la santedat necessària per a entrar al goig del cel... Aquesta purificació final és totalment diferent del càstig dels condemnats» (*CEC*, 1030-1031).

Per tant, res que sigui impur pot presentar-se davant el Senyor. Una taca és un impediment per la trobada íntima amb Déu, la santedat del qual requereix una perfecta puresa en aquells que entren al cel. Això s'ha d'entendre no solament pel que fa als pecats greus ("mortals"), que trenquen i destrueixen l'amistat amb Déu, sinó també pel que fa a les taques que enfosqueixen aquesta amistat. Es tracta dels pecats venials, i també de les seqüeles dels pecats mortals ja perdonats. Aquestes seqüeles poden romandre en l'home després del perdó obtingut pel sagrament de la Penitència (Confessió) potser per un no suficient i perfecte penediment de les faltes al rebre el sagrament; o també en aquells que, en pecat mortal, tenen un perfecte penediment, però no han tingut temps de confessar-se. Sant Cesari d'Arles diu, sobre els pecats venials que, «si bé no poden matar l'ànima, la deformen, de tal manera que tot just pot atansar-se, i això amb gran confusió, a abraçar l'Espòs celestial» (*Sermó* 104, 3). Afortunadament, la misericòrdia de Déu ens ofereix la possibilitat d'una completa purificació després de la mort.

### **Ser la providència de Déu**

Veurem, ara, com una nena ens ajudarà a conèixer millor tot el que anem comentant sobre el purgatori.

Un dia l'Eugènia, amb l'exuberància pròpia dels seus set anys, caçava papallones amb les seves companyes fent, totes plegades, una ràpida carrera. De sobte, l'Eugènia, es deté i diu a les seves amigues: «Sabeu què estic pensant?». I sense esperar resposta, tota seriosa continua: «Penso que si una de nosaltres

estigués en una presó de foc i poguéssim alliberar-la només amb una paraula, de seguida pronunciariem aquesta paraula. Oi que sí?... Doncs això és precisament el que passa en el purgatori, on les ànimes es troben com en una presó de foc. L'única cosa que Déu espera de nosaltres és una simple oració per alliberar-les. I potser nosaltres no fem aquesta oració!». Dit això, la petita emprèn de nou la seva carrera amb entusiasme darrera una bella papallona que la treu de la profunditat on la gràcia l'havia sumit durant un instant. Qui és aquesta nena?

És l'Eugènia Maria Josep Smet que va néixer el 25 de març de 1825, a Lille (França), d'una família de sòlides tradicions cristianes. La gràcia, molt aviat es va fer sentir en la seva ànima. Dues coses la fascinaven especialment: el purgatori i la divina Providència. A l'edat de 12 anys resava així: «Déu meu, tu ets la meua Providència... Si jo pogués un dia ser la teua!» Mentre pensava com podia fer-s'ho per a «ser la providència d'Aquell que l'omplia de béns», va trobar aquesta resposta: «Ja sé com seré la providència de Déu! Ja que Ell estima tant les ànimes del purgatori i ja que la seva justícia li impedeix alliberar-les, jo mateixa li alliberaré, amb oracions i petits sacrificis, aquestes ànimes que Ell estima; i demanaré a tothom que també ho faci així».

Les ànimes del purgatori pateixen fins purificar-se totalment. Però la naturalesa de les penes del purgatori no ha estat precisada pel magisteri de l'Església. Santa Catalina de Gènova afirma que la tardança en veure Déu cara a cara resulta molt dolorosa per l'ànima. En efecte, al ser separada del cos, l'ànima percep amb claredat que Déu és el seu únic i últim destí; per això desitja amb vehemència unir-se a Ell, que és el Bé Suprem a qui ardentment estima.

També hi ha, en el purgatori, una pena sensible. La inclinació desordenada a les criatures, que tot pecat porta en sí fins i tot si és venial, requereix la purificació que suposa un sofriment. Seguint l'ensenyament de nombrosos pares i doctors de l'Església, aquesta afirma que un dels instruments d'aquest sofriment és un foc real. «La tradició de l'Església, bo i fent referència a certs textos de l'Esclitura, parla d'un foc purificador» (CEC, 1031). La intensitat dels sofriments del purgatori seria proporcional a la naturalesa i a la gravetat dels pecats dels que l'ànima s'ha de purificar.

### **Solidaritat sobrenatural**

L'Eugènia, decidida a socórrer les ànimes del purgatori, no sap encara a quin gènere de vida Déu la crida. A la festa de Tots Sants de l'any 1853, durant la Missa, sent la inspiració de formar una associació de

pregàries i de bones obres per les ànimes dels difunts. L'endemà, dia de la commemoració dels fidels difunts, se li ocorre la següent idea: «Hi ha comunitats que responen a totes les necessitats de l'Església militant», però no n'hi ha cap de consagrada completament, per la pràctica d'obres de dedicació i de caritat, a l'Església sofrent». Aquesta serà la idea bàsica de l'associació, i també de l'institut religiós que sorgirà d'ella. L'Eugènia, es converteix en la mare Maria de la Providència. Sempre havia tingut la intuïció de realitzar obres de misericòrdia, sobretot en favor dels pobres d'aquest món. Ara ho veu com el mitjà més eficaç d'ajudar "els necessitats" del més enllà. Al convertir-se en serventes dels pobres, dels malalts, dels presoners o dels ancians -en una paraula, de tots els necessitats-, les auxiliadores de les ànimes del purgatori portaran a terme l'ideal de la seva fundadora: «Resar, sofrir i actuar per les ànimes del purgatori».

També la Sagrada Esclitura ens ensenya que podem alleujar les ànimes del purgatori. Al comentar l'ofrena d'un sacrifici pels morts que realitza Judes Macabeo, diu: *És, doncs, santa i saludable l'obra de pregar pels morts perquè siguin lliures dels seus pecats* (2 M 12, 46 -Vulgata). L'Església sempre ha honorat la memòria dels difunts, oferint oracions, bones obres i, sobretot, el Sant Sacrifici de la Missa en favor seu. La litúrgia del 2 de novembre es va instituir especialment amb aquesta finalitat, per iniciativa de sant Odiló, abat de Cluny (998). En totes les misses, en la pregària del Cànon es prega també en favor dels fidels difunts. Aquesta solidaritat sobrenatural, per la comunió dels sants, resulta molt agradable a Déu. Així ho va revelar en certa ocasió nostre Senyor a la venerable Maria Lataste: «No podries fer cosa més agradable a Déu que acudir en auxili de les ànimes del purgatori». En contrapartida, les ànimes a les que hem manifestat el nostre afecte i que hem ajudat amb les nostres oracions, almoines, sacrificis i amb les misses que hem celebrat per la seva intenció, no deixaran elles de socórrer-nos.

La costum, tan saludable de pregar pels difunts, és també saludable per a nosaltres, perquè desperta la nostra fe i la nostra esperança, i així es converteix en un poderós incentiu de santificació i de penitència. Podem, doncs, purificar-nos aquí a la terra de les faltes lleus degudes a la nostra fragilitat humana. «L'home té aquí a la terra un gran i saludable purgatori quan al rebre una ofensa, no es lamenta de l'ofensa rebuda, sinó que més aviat es lamenta de la malícia de l'ofensor. I prega a Déu pels seus enemics, perdona de tot cor les ofenses que li fan, no triga en demanar perdó als altres, s'inclina més fàcilment a la misericòrdia que a la ira, i sovint es fa violència i s'es-

força per subjectar del tot la seva carn a l'esperit»  
(*Imitació de Jesucrist*, l. I, cap. 24).

### **Un ideal complert**

La fundació d'un ordre religiós passa sempre pel gresol de la prova. Mil afliccions assaltaran també el cor de la mare Maria de la Providència: profundes desolacions interiors i completa indigència material. Però la Providència mai fallarà. En certa ocasió en que la seva ànima es trobava en unes profundes amargors, va confiar els seus dubtes al piadós rector d'Ars, qui li respon per mitjà d'un intermediari, amb aquesta carta: «El senyor rector somriu davant el relat de totes les seves proves, i m'ha encarregat dir-li que aquestes creus són només unes flors que aviat donaran els seus fruits... Si Déu és amb vostè, qui estarà contra vostè?» I també en un altra carta li escriu: «Una casa que s'edifica sobre la creu no ha de témer la tempesta ni la pluja: La creu és el segell de Déu».

Mentre el seu institut estén ramificacions per França i també per l'estranger, la mare Maria de la Providència passa el seu calvari, consumida per una malaltia que no li dóna treva. Esgotada pel sofriment, guarda però, una aparença de tranquil·la seguretat, de fervor i una comunicativa alegria; ningú millor que ella sap consolar les penes i vessar sobre els altres la confiança i la pau. «Tota la força, repetia sovint, l'he rebut mirant el crucifix». I consumeix completament la seva ardent caritat per Déu i per les ànimes, realitzant el que santa Teresina escriurà, alguns anys més tard, en una de les seves poesies:

«A fi de poder contemplar la teva glòria  
sé que he de passar pel foc,  
i jo vull, per al meu purgatori,  
el teu encès amor, oh Déu del meu cor»  
(*Poesia*, núm. 23).

Aquesta és la gràcia que li desitgem, a vostè i a tots els seus éssers benivolguts. Resarem especialment pels seus difunts durant el mes de novembre vinent, un mes dedicat a pregar en favor de les ànimes del purgatori.

*Dom Antoine Marie O.S.B.*

*Si és la primera vegada que vostè rep aquesta carta espiritual i vol seguir rebent-la, envii'ns les seves dades completes. Li agrairíem també que ens enviés adreces de persones que podrien llegir la nostra carta amb profit.*

Ajudes :

- Xecs ordinaris a nom de 'Abbaye St. Joseph de Clairval'
- Per mitjà del seu propi Banc, ingressos en el nostre compte:  
Abbaye St. Joseph de Clairval C.C.C. 2104 - Of.: 3335 - D.C.: 07 - N°: 9113949609 (Caixa Duero).
- Targeta de crèdit (Visa, CB, Mastercard) consulti la nostra pàgina web: <http://www.clairval.com/>

En el purgatori també hi regna l'amor de Déu. Sense ell, el sofriment seria inútil i impotent per a produir l'obra meravellosa de la purificació. Allí, les ànimes gaudeixen d'una profunda i inalterable pau, perquè accepten plenament la voluntat de Déu en elles. Malgrat els seus sofriments, es troben plenes de felicitat per l'amor de Déu, per la seguretat de ser estimats per Ell, per nostra Senyora i pels Sants, i també per la ferma esperança del cel i la certesa de la seva salvació.

### **Seguretat invencible**

L'any 1870, en plena guerra francoalemanya, els pensaments de la mare Maria la traslladen de nou al purgatori: «Déu meu -exclama-, quantes ànimes compareixen davant teu! Jesús meu, misericòrdia! No puc pensar en altra cosa que en les ànimes que entren en l'eternitat. Almenys això és veritat, i quina veritat!» El 7 de febrer de 1871, la santa fundadora lliura dolçament la seva ànima a Déu. Havia viscut en la creu i, ara, la creu li ofería el paradís. «Abracem-nos a la creu, -havia comentat un temps abans-, ja que la creu és la nostra única esperança... La vida és tan curta..., i l'eternitat no s'acabarà mai. Siguem des d'ara gent d'eternitat».

L'endemà de la cerimònia de beatificació, el 26 de maig de 1957, el Papa Pius XII resumia en una elocució el més important del missatge de la mare Maria de la Providència: «Qui persegueix, com ella, un desinterès personal, qui s'allibera de tot egoisme, i es consagra sense reserves a l'obra redemptora universal, coneixerà, com Maria de la Providència, el sofriment i la prova, i també la invencible seguretat de qui s'ha recolzat en la força del mateix Déu i espera amb humil confiança l'hora del triomf final que no s'acabarà mai més: *In te Domine speravi, non confundar in aeternum*; en Vós, Senyor, he esperat, no sigui jo confós per sempre (Sal 70, 1)».